

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. An timor sit distinctus ab odio mali, & an sit Spei contrarius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

*Tom. II.
rem inefficacem non distinguere à simplicis odio.*

malum impossibile; ergo timor non potest distinguere à simplici odio per hoc quod versetur circa malum futurum. Obiectio hæc petit sectionem sequentem.

SECTIO SECUNDA.

An timor sit distinctus ab odio mali, & an sit Spei contrarius?

I. Contrario modo timor in obiectum fertur, quam feratur Spes.

AD præsentis difficultatis resolutionem ea sunt breviter recolenda, quæ de Spe dicta sunt supra; quod scilicet sicut bonum amamus, desideramus, & speramus, ita malum odio habemus, fugimus, timemus, & si sit præsens, de eo tristamur. De obiecto ergo bono excitatur amor, de obiecto autem malo odium, & si illud sit possibile desiderium, si hoc fuga, & actus desiderio oppositus. Item sicut ex desiderio sequuntur media & eorum applicatio, quibus bonum assequamur, ita ex fugâ sequuntur media quibus malum evitetur: & quemadmodum si bonum arduum sit & apprehendatur ut futurum, sequitur Spes, ita si malum sit arduum, & quod vitare non sit in nostrâ potestate, apprehendaturque ut futurum & imminens, consurgit timor. Denique quicquid de actibus prosecutionis dictum fuerit, idem de actibus fugæ suo modo dicendum.

Per desiderium & fugam ardua adhibentur media.

II.

Timor differre ab odio, sicut Spes ab amore.

Ex quibus patet timorem ab odio & fuga mali differre sicut diximus Spem distinguere ab amore & desiderio boni. Hoc de timore efficaci satis constat, sed quia etiam inefficacem admisimus, de eo major est difficultas, propter objectionem positam in fine Sectionis præcedentis: de quo tamen timore dicimus satis etiam ab odio distinguere; licet enim simplex odium versari possit circa malum possibile, adhuc tamen timor inefficax ab eo distinguitur circa idem malum, quia odium non respicit illud ut difficulter vitabile, sed tantum displicendo in illo, vel secundum se, vel ut est malum possibile, consideratâ potentia Dei, non secundum id, quod de lege ordinariâ decrevit, sed secundum id quod absolutè potest, & consideratâ naturâ creaturæ, quæ illi nequit resistere.

Odium malum illud respicit ut possibile, timor ultro ut difficulter vitabile.

III.

Dicunt aliqui timorem non esse contrarium Spei.

Quoad secundum in titulo propositum, Salas tractatu 9. sect. 6. num. 91. cum aliis ait, timorem non esse contrarium Spei, sed audaciæ, imo docet timorem & Spem de eadem re simul posse consistere. Fundamentum est, quia unum est contrarium, & Spei contrariatur desperatio, ergo non timor, qui potius oppositionem habet cum audaciâ.

IV.

Quomodo hi affertur differre, Spes, desperatio, timor, & audacia.

Notandum: Quemadmodum Spei, quæ bonum respicit, opponitur desperatio, quæ etiam respicit bonum, & circa illud versatur, non animo erecto illud prosequendo, sicut facit Spes, sed relinquendo, ac desicendo in prosecutione illius, ita timori, qui malum respicit, opponitur audacia, quæ etiam idem malum respicit, non illud fugiendo sicut facit timor, & media ad illud vitandum adhibendo, sed spretis periculis mala omnia audaciter subeundo. His positus sit

V.

Spes & timor sibi invicem circa eandem rem opponuntur.

Conclusio: Sicut odium & fuga sunt actus contrarii amoris ac desiderio, nec possunt de eadem re simul consistere, ita Spes & timor non minus inter se circa eandem rem opponuntur,

& repugnant. Probatur: Spes siquidem vel non est actus à desiderio distinctus, vel supponit desiderium efficacem, & est prosecutio objecti: Timor verò licet sit actus distinctus à fugâ, quia supponit ex parte intellectus persuasionem, quod eveniet malum, & petit necessariò arduitatem, quam fuga & odium non petunt, est tamen recessus à re, quæ timetur, ergo quemadmodum accessus & recessus ab eodem termino simul esse nequeunt, ita nec odium efficacem & amor, etiam in ordine ad divinam potentiam, ut ait Suarez Tom. 2. Met. d. 45. Sect. 4. fine, & Tom. 1. in 3. parte, d. 38. Sect. 3. Idem dicendum de Spe respectu ejusdem rei simul cum timore.

Timor & Spes differre, sicut accessus & recessus.

Quare falsum est quod dixit Salas supra, posse scilicet respectu mortis simul esse Spem & timorem propter diversas rationes: non enim alio sensu mors timeri simul & sperari potest, quam potest simul odio haberi & amari, & sicut hæc factus sunt contrarii, & efficaces simul esse non possunt, ita nec timor & Spes, si loquamur de actibus voluntatis, fortè enim poterit Spes esse in voluntate, & timor in appetitu sensitivo, in quo insurgit horror mali, ex apprehensione ipsius ut futuri, etiamsi illud à voluntate ut bonum animi speretur. Confirmatur: Voluntas siquidem non potest simul efficaciter velle ut res sit futura, quod habetur per Spem, & ut non sit futura, quod habetur per timorem, repugnat quippe idem simul esse & non esse, etiam propter diversas rationes: obquam etiam causam nequit intellectus assentiri simul & dissentire eidem propositioni, judicando scilicet esse & non esse, etiam per actus distinctos, & ob diversa motiva.

VI. Non aliam. do potest de eadem re esse simul Spes & timor, quam amor & odium.

Timor & Spes efficaces oppositam habent motum tendenti.

Ad fundamentum contrarium respondeo, sicut amoris duo actus opponuntur, ex quorum positione definit, odium scilicet, & voluntas non amandi, similiter Spes desinere potest tum ex timore ejusdem rei, tum ex voluntate & proposito non sperandi, & hic actus communiter dicitur desperatio, quæ cum non versetur circa malum, non potest esse fuga, sed volitio determinata non sperandi. Eodem modo in timore contingit, de ruinâ domus verbi gratia, qui timor destruitur, vel per actum contrarium Spei, quo talis res jam non solum non timetur, sed etiam speratur, ut bonum animi, ad patientiam exercendam, aut aliâ de causâ, vel etiam per actum voluntatis, qui sit propositum efficacem timorem à se pellendi: hic verò actus est audacia, quæ circa malum versatur, sicut desperatio circa bonum.

VII. Sicut amor, ita & Spei duo actus opponuntur.

Timor per duos alios destruitur, Spem scilicet & audaciâ.

SECTIO TERTIA.

Quid, & quotuplex sit timor?

SI de timore in communi sit sermo, est fuga, & recessus ab aliquo malo nobis imminente, & consequenter ab auctore talis mali; nec enim minus de ratione timoris est is, à quo imminet malum, quam de ratione Spei is, à quo speratur bonum, quicquid dicat Lorca hic, art. 1. illud autem malum debet esse aliquo modo difficulter evitabile, quia nullus timet id quod facile vitare potest. Quando autem malum quod timetur per aliquem sensum cognoscitur, timor pertinet ad appetitum sensitivum, ut illius passio, si autem cognoscatur ab intellectu, est actus voluntatis, & opponi-

I. Timor universim est fuga mali imminente, & recessus ab aliquo modo à tali mali auctore.